

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI ZAWODOWEJ
NA KREW I INNY POTENCJALNIE INFEKCYJNY MATERIAŁ (IPIM)
MOGĄCY PRZENOSIĆ ZAKAŻENIE WIRUSAMI KRWIPOCHODNYMI
HIV, HBV, HCV**

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Collegium Medicum

Kielce, dnia 5 maja 2020 roku

I. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z późn. zm. (Dz. U. 2008 Nr 234 poz. 1570 z późn. poprawkami).

II. WYJAŚNIENIE POJĘĆ

1. **EKSPOZYCJA** - narażenie na czynniki o potencjalnym lub udowodnionym działaniu szkodliwym na ustrój człowieka.
2. **EKSPOZYCJA ZAWODOWA** - ekspozycja na materiał potencjalnie zakaźny, do której doszło u pracownika /studenta w związku z wykonywaną pracą / praktyczną nauką zawodu (uszkodzenie skóry – zakłucie, skaleczenie; zachłapanie błon śluzowych, skóry uszkodzonej lub nieuszkodzonej; ugryzienia).
3. **OSOBA EKSPONOWANA** - osoba, która została narażona w wyniku kontaktu z materiałem biologicznym potencjalnie zakaźnym na ryzyko zakażenia HIV, HBV, HCV w czasie wykonywania obowiązków służbowych czy klinicznych zadań dydaktycznych.
4. **MATERIAŁ POTENCJALNIE ZAKAŹNY** - każdy materiał biologiczny mogący zawierać ilość wirusa (**HIV, HBV, HCV**) wystarczającą do transmisji zakażenia (krew, płyn mózgowo-rdzeniowy, płyn opłucnowy, osierdziowy, otrzewnowy, owodniowy, nasienie, wydzielina pochwy). Najbardziej niebezpiecznym źródłem zarażenia w/w wirusami jest krew.
5. **PROCEDURA POEKSPOZYCYJNA** - postępowanie mające na celu zmniejszenie prawdopodobieństwa zakażenia.

III. MECHANIZM NARAŻENIA I RODZAJE EKSPOZYCJI

1. Kontakt z ww. materiałem biologicznym może nastąpić przez:

- Naruszenie ciągłości skóry poprzez: zakłucie, zadrapanie lub skaleczenie narzędziem zabrudzonym materiałem zakaźnym,
- Uszkodzoną wcześniej skórę – otwarta niezabezpieczona rana, skaleczenie, pęknięcie, zadrapanie, otarcie naskórka,
- Zachłapanie błon śluzowych – jama ustna, spojówki oczu,
- Długotrwały kontakt nieuszkodzonej skóry z dużą ilością materiału zakaźnego.

2. Rodzaje ekspozycji

Ekspozycja skóry nieuszkodzonej

Ekspozycja wątpliwa

- Powierzchnowe skaleczenie igłą uznaną za nieskażoną krwią lub IPIM,
- Powierzchnowa rana bez widocznego krwawienia wywołana przez narzędzia uznane za nieskażone krwią lub IPIM,
- Wcześniej nabyte skaleczenie lub rana skażona płynem ustrojowym innym niż krew lub IPIM, a niezawierająca śladu krwi.

Ekspozycja prawdopodobna

- Śródskórne skaleczenie igłą skażoną krwią lub IPIM,
- Powierzchnowa rana bez widocznego krwawienia, wywołana przez narzędzie skażone krwią lub IPIM,
- Wcześniej nabyte skaleczenie skażone krwią lub IPIM,
- Kontakt śluzówek lub spojówek z krwią lub IPIM.

Ekspozycja ewidentna

- Uszkodzenie przenikające skórę igłą skażoną krwią lub IPIM,
- Wstrzyknięcie krwi,
- Skaleczenie lub podobna rana z następstwem krwawienia, wywołane przez narzędzie w sposób widoczny zanieczyszczone krwią lub IPIM,
- Każde bezpośrednie wprowadzenie materiału biologicznego (laboratorium).

Ekspozycja masywna

- Przetoczenie krwi,
- Wstrzyknięcie dużej objętości (powyżej 1 ml) krwi lub IPIM,
- Parenteralna ekspozycja na próbki laboratoryjne zawierające wysokie miana wirusów.

IV . POSTĘPOWANIE PO EKSPOZYCJI NA KREW I INNY POTENCJALNIE INFEKCYJNY MATERIAŁ

1. Natychmiast po ekspozycji należy wykonać następujące czynności (postępowanie nieswoiste)

- Jeżeli doszło do przekłucia/skaleczenia skóry należy jak najszybciej usunąć ostry przedmiot z rany,
- Nie tamować krwawienia, nie wyciskać rany,
- Długo (3-5 minut) przemywać ranę pod bieżącą wodą, a następnie wodą z mydłem,
- Nie stosować środków dezynfekujących na bazie alkoholu,
- Zranione miejsce zabezpieczyć jałowym opatrunkiem,
- Jeżeli na skórze znajduje się krew, niezależnie od tego, czy skóra jest uprzednio skaleczona, czy są na niej zmiany, otarcia itp. należy umyć ją dokładnie wodą i mydłem,
- Jeżeli skażone są oczy, należy wypłukać okolice oczu delikatnie, lecz dokładnie wodą iniekcyjną lub 0,9% NaCl, przy otwartych powiekach,
- Jeżeli krew dostanie się do ust, należy przepłukać jamę ustną wodą kilkanaście razy (nie należy do tej czynności używać środków dezynfekcyjnych na bazie alkoholu).

2. Poinformowanie o zdarzeniu przełożonego i wdrożenie procedury poekspozycyjnej

- a) Osoba ekspozowana powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie bezpośredniemu przełożonemu, np. kierownikowi zakładu, lekarzowi dyżurnemu, nauczycielowi akademickiemu, opiekunowi praktyki (w zależności od miejsca, w którym doszło do ekspozycji),
- b) Obowiązkiem osoby, która przyjęła zgłoszenie o ekspozycji jest postępowanie zgodne z obowiązującą w placówce procedurą:
 - przeprowadzenie wywiadu i wypełnienie wymaganej dokumentacji,
 - pobranie krwi na badanie wirusologiczne od pacjenta będącego przyczyną ekspozycji (po uzyskaniu jego zgody),
 - badanie diagnostyczne wykonuje, placówka opieki zdrowotnej, w której doszło do zdarzenia,
 - jeśli zdarzenie miało miejsce w pracowniach specjalistycznych Collegium Medicum w trakcie zajęć objętych planem studiów, nauczyciel akademicki niezwłocznie informuje o zdarzeniu bezpośredniego przełożonego,

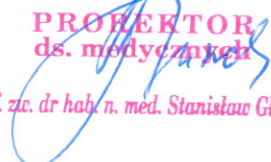
- **skierowanie osoby ekspozowanej na obowiązkowe badania** - osoba ekspozowana (student, pracownik UJK) powinna jak najszybciej, najlepiej w ciągu 1-2 godzin (nie później niż 24 godziny), zgłosić się do **Izby Przyjęć Oddziału Zakaźnego Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Kielcach ul. Radiowa 7, 25-317 Kielce;** tel. (41) 36-37-134, wraz z wypełnionym skierowaniem (załączniki 1, 2) (*świadczenie poekspozycyjne udzielane na podstawie umowy 4/DM/Z/2020 z dnia 05.05.2020r. zawartej między UJK i WSzZ w Kielcach*).
- lekarz specjalista chorób zakaźnych zobowiązany jest udzielić porady lekarskiej, a w razie konieczności wdraża procedurę diagnostyczną i wystawia receptę na leki antyretrowirusowe.

Uwaga* w przypadku zgłoszenia się do innej placówki niż WSzZ w Kielcach - koszty postępowania po ekspozycji refunduje wyłącznie ubezpieczyciel z którym student zawarł indywidualne ubezpieczenie NNW poszerzone o koszty po ekspozycji wg zasad określonych przez ubezpieczyciela /na podstawie dokumentacji medycznej i wniosek osoby ubezpieczonej. Ponieważ ubezpieczyciel nie przedstawił wzorów wymaganych dokumentów, w załączeniu zamieszczono propozycję dokumentu poświadczającego opis zdarzenia. Szczegóły postępowania osoba ekspozowana musi ustalić osobiście z ubezpieczycielem.

V. OBOWIĄZKI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

1. Obowiązkiem każdego pracownika zatrudnionego w Collegium Medicum Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz studenta Uczelni jest przestrzeganie procedury oraz zgłoszenie zaistniałego zdarzenia przełożonemu oraz do Inspektoratu BHP i p/poż, mieszczącego się w budynku Rektoratu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach ul. Żeromskiego 5 tel.(41) 349 73 00
2. Potwierdzenie zapoznania się z procedurą po ekspozycji zawodowej na zakażenie wirusem HIV, HBV, HCV stanowi załącznik do skierowania na praktykę oraz podpis studenta w dzienniczku praktyk.

UNIWERSYTET
Jana Kochanowskiego w Kielcach
Collegium Medicum
 25-516 Kielce al. IX Wieków Kielc 19a
 tel: 41/349 69 11

PROFESOR
ds. medycznych

 prof. zw. dr hab. n. med. Stanisław Głuszek

ZAŁĄCZNIKI:

- nr 1 i nr 2 - do Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Kielcach

W chwili zgłoszenia się do Izby Przyjęć Oddziału Zakaźnego WSzZ w Kielcach, osoba ekspozowana powinna posiadać:

- skierowanie od pracodawcy, celem identyfikacji danej osoby jako pracownika Zleceniodawcy (wg wzoru załącznik nr 1).
- W przypadku braku takiego skierowania pacjent złoży oświadczenie wg wzoru (załącznik nr 2) zobowiązującego do dostarczenia skierowania w terminie 7 dni od daty udzielenia świadczenia poekspozycyjnego.

Pieczęć firmowa

**SKIEROWANIE
DO WOJEWÓDZKIEGO SZPITALA ZESPOLONEGO W KIELCACH**

Ekspozycja zawodowa

Zleceniodawca /Pracodawca:.....

Dane pracownika / osoby wykonującej pracę zleconą (imię, nazwisko, PESEL):

.....

Komórka organizacyjna:.....

Opis zdarzenia:.....

.....

.....

Informacja dotycząca źródła zakażenia (osoby, od której nastąpiła ekspozycja)

.....

.....

.....

.....

**Zgoda pracownika/ osoby wykonującej pracę zleconą na ujawnienie powyższych danych o
stanie zdrowia w ramach postępowania poekspozycyjnego.**

Podpis osoby upoważnionej

Załącznik nr 2

do umowy 4/DM/Z/2020 z dnia 05.05.2020r.

.....
(Imię i nazwisko pacjenta)

.....
(PESEL)

.....
(adres do korespondencji)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jestem pracownikiem/ osobą wykonującą pracę zleconą:

.....
.....

(nazwa i adres zakładu pracy lub zlecającego pracę)

i do ekspozycji na materiał potencjalnie infekcyjny doszło w dniu o godz.
..... w związku z wykonywaniem czynności służbowych/zawodowych/pracy zleconej.

W przypadku braku potwierdzenia przez upoważnionego przedstawiciela zakładu pracy lub zlecającego pracę podanych wyżej informacji, zobowiązuję się **do naprawienia szkody wynikłej z nierozliczenia kosztów związanych z udzieleniem świadczenia - w wysokości równej wartości świadczenia, niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty.**

Potwierdzenie pracodawcy/zlecającego pracę o pokryciu kosztów udzielonego świadczenia zobowiązuję się dostarczyć w terminie 7 (siedmiu) dni od daty udzielenia świadczenia – porady profilaktycznej, do Działu Marketingu Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Kielcach.

.....
/data i podpis pacjenta/

*Proponowany załącznik
dla osób korzystających z refundacji
na podstawie indywidualnej
polisy ubezpieczeniowej NNW z poekspozycją
(do uzgodnienia z ubezpieczycielem)*

Ekspozycja zawodowa – opis zdarzenia

Miejsce praktyki zawodowej:.....

Dane studenta (imię, nazwisko, PESEL):

.....

Uczelnia:.....

Opis zdarzenia:.....

.....

.....

Informacja dotycząca źródła zakażenia (osoby, od której nastąpiła ekspozycja)

.....

.....

.....

Zgoda pracownika/ osoby wykonującej pracę zleconą na ujawnienie powyższych danych
o stanie zdrowia w ramach postępowania poekspozycyjnego.

Podpis osoby upoważnionej

.....

Potwierdzenie zdarzenia przez placówkę

Data i podpis przełożonego/opiekuna w placówce
placówki

.....

Pieczęć

.....